

YTTRANDE

Datum
2019-10-16

Dnr
2483-19-4.5.1
Aktbilaga
34

Stockholms tingsrätt
Avdelning 4
Box 8307
104 20 Stockholm

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 4

INKOM: 2019-10-16
MÅLNR: T 4824-19
AKTBIL: 36

Mål nr T 4824-19; Ola Hjelm ./ staten genom Justitiekanslern angående skadestånd

Staten har förelagts att yttra sig över kärandens senaste yttrande, protokollet från den muntliga förberedelsen och tingsrättens PLÖ samt avge slutlig bevisuppgift. Staten inkommer med följande yttrande.

Inskränkning av äganderätt och överträdelse av egendomsskyddet

- 1 Utifrån skrivningar i processlägesöversikten vill staten förtydliga något om skillnaden mellan en inskränkning av äganderätten och en överträdelse av egendomsskyddet.
- 2 Med hänsyn till kärandens skrivningar i aktbilaga 31 (yttrandet den 11 juni 2019) framstår det som att parterna har samma uppfattning i den här frågan.
- 3 Staten håller med käranden om att strandskyddet innebär en inskränkning av fastighetsägarens äganderätt. För ägaren till fastigheten [REDACTED] gällde inskränkningen från 1975 och framåt, med uppehåll de år som dispens gällde. För Ola Hjelm del gällde inskränkningen från det att den tidigare dispensen upphörde att gälla.
- 4 Statens uppfattning är att käranden inte gjort gällande att en nekad strandskyddsdispens innebär en inskränkning av äganderätten. Inskränkningen finns redan och ändras inte av ett avslag på en dispensansökan.
- 5 Staten instämmer med käranden om att alla inskränkningar inte utgör överträdelser av egendomsskyddet (aktbilaga 31 p. 2.2). Staten instämmer också i kärandens uppfattning att inskränkningen i Ola Hjelm egendomsskydd inte utgjorde en överträdelse från och med det att den tidigare dispensen upphört att gälla.
- 6 Vad käranden därutöver tycks mena är att inskränkningen i Ola Hjelm äganderätt kom att utgöra en överträdelse av egendomsskyddet i och med att länsstyrelsen avslag dispensansökan. Det bestrider staten.

Kärandens ändrade grunder

- 7 Det konstateras att käranden inte längre gör gällande att staten förfarit felaktigt eller försumligt genom länsstyrelsens första beslut eller mark- och miljödomstolens första dom.
- 8 Det är alltså inte längre en fråga i målet om det var fel av länsstyrelsen och domstolen att vid den första prövningen inte meddela dispens från strandskyddet eller att motivera besluten på det sätt som gjordes.
- 9 På vilket sätt käranden menar att den första dispensprövningen får betydelse får därmed antas framgå av resonemanget i aktbilaga 31 p. 2.4–2.6.

Europakonventionen och effektivt rättsmedel

- 10 Skrivningarna i processlägesöversikten om effektivt rättsmedel föranleder vissa förtydliganden även från statens sida.
- 11 Staten delar kärandens uppfattning att det finns en möjlighet att få skadestånd för ideell skada vid konventionsöverträdelser i vissa fall. Staten bestrider som bekant att det varit fråga om en konventionsöverträdelse (överträdelse av egendomsskyddet) i detta fall.
- 12 En annan sak är att om tingsrätten skulle anse att det förelegat en konventionsöverträdelse anser staten att gottgörelse skett genom avhjälpande.

Den ekonomiska skadan

- 13 Käranden påstår att ombudskostnaderna för den första dispensprövningen orsakats av överträdelsen av egendomsskyddet. Samtidigt påstår käranden att inskränkningen i äganderätten utgjort en överträdelse för att domstolsprövningen inte innefattat någon proportionalitetsbedömning.
- 14 Hade mark- och miljödomstolen vid sin första prövning med ändring av länsstyrelsen beslut meddelat dispens hade det inte förelegat någon överträdelse. Käranden hade trots det fått stå för sina ombudskostnader.
- 15 Ombudskostnaderna har alltså inte orsakats av den påstådda överträdel- sen.

Yttrande över processlägesöversikten

- 16 Staten uppfattar att det är ostridigt att den tidigare dispensen upphörde att gälla den 13 november 2010. Den uppgiften bör ingå i bakgrundsbeskrivningen i processlägesöversikten.
- 17 Staten föreslår att de rättsliga grunderna anges på det sätt som framgår av bilaga 1, som även innehåller kärandens ändringar. Bilagan skickas även i Word-format till tingsrätten för att förenkla handläggningen.

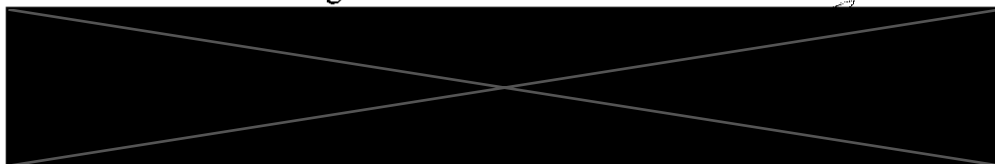
Bevisning

- 18 I processlägesöversikten står en mängd handlingar upptagna som skriftlig bevisning. Staten har inte uppfattat att dessa åberopats som bevisning. Staten uppfattar handlingarna ostridiga till sitt innehåll och anser det lämpligt att parterna går igenom dessa under sina sakframställningar i den mån det behövs.
- 19 Staten ger härmed in ytterligare en handling, bilaga 2. Det är länsstyrelsens yttrande till regeringen inför beslutet där strandskyddet upphävdes. På s. 7–8 behandlas kändens fastighet. Handlingen åberopas till styrkande av att det fanns skäl för strandskydd på fastigheten och till motbevisande av kändens påståenden att en proportionalitetsbedömning vid den första prövningen skulle ha resulterat i en dispens och slutligt till motbevisande av att det förekommit någon överträdelse av egendoms-skyddet i regeringsformen eller Europakonventionen.
- 20 Kändens har för avsikt att ge in och åberopa ett sakkunnigutlåtande att ett byggnadsförbud i allmänhet har negativ inverkan på en fastighets värde. Det är knappast något som bevisning behöver föras om. Denna allmänt hållna uppfattning har staten inte ifrågasatt.
- 21 Däremot kan inte staten vitsorda någonting om marknadsvärdet för den aktuella fastigheten. Det beror på att staten inte vet vad fastigheten var värd när kändens köpte den – med en dispens på väg att löpa ut – och inte heller vad fastigheten var värd efter att dispensen löpt ut. Att beslutet att avslå dispensansökan medförde att fastigheten förlorade större delen av sitt marknadsvärde är därför ingenting som staten kan vitsorda.

Rättens sammansättning

- 22 Staten anser att målet kan avgöras av en domare.

På Justitiekanslerns vägnar

GRUNDER OCH BESTRIDANDEGRUNDER

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
 Avdelning 4

INKOM: 2019-10-16
 MÅLNR: T 4824-19
 AKTBIL: 37

Ola Hjelm	Staten
<p>Staten har under perioden den 16 april 2012 till och med den 14 juli 2016 överträtt Ola Hjelmns egendomsskydd enligt 2 kap. 15 § första stycket regeringsformen och artikel 1 första tilläggsprotokollet till Europakonventionen. Detta genom att länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen vid sin prövning av Ola Hjelmns första ansökan om strandskyddsdispens – och länsstyrelsen även vid den andra – underlät att göra en proportionalitetsprövning och avslag hans dispensansökan, trots att fortsatt byggnadsförbud var en oproportionerlig inskränkning i hans rätt att använda fastigheten.</p>	<p>Förnekas. Staten har inte överträtt egendomsskyddet i regeringsformen eller Europakonventionen. Länsstyrelsens och mark- och miljödomstolens prövning av den första dispensansökan innebar inte att en överträdelse av egendomsskyddet skett. Det förnekas att strandskyddet utgjorde en oproportionerlig inskränkning av Ola Hjelmns äganderätt. Det förnekas att länsstyrelsen och domstolen skulle beviljat dispens om de gjort en sådan proportionalitetsbedömning som Ola Hjelm menar att de borde ha gjort redan vid den första prövningen.</p>
<p>Genom överträdelsen har staten orsakat Ola Hjelm ren förmögenhetsskada. Skadan består dels av de ombudskostnader som uppkom i samband med hans överklagande av länsstyrelsens beslut den 16 april 2012, dels den ansökningsavgift som han betalade i samband sin andra ansökan om strandskyddsdispens i mars 2013.</p>	<p>Förnekas. Ola Hjelm har inte lidit någon ren förmögenhetsskada i form av ombudskostnader. Ombudskostnaderna är inte orsakad av den påstådda skadegörande handlingen (överträdelsen av egendomsskyddet). Ola Hjelm har inte yrkat någon ersättning för sina rättegångskostnader i dispensprocessen.</p>
<p>Överträdelsens art och omständigheterna i övrigt gör att Ola Hjelm även har rätt till ideellt skadestånd med 50 000 kr. Beräkningen av det ideella skadeståndet</p>	<p>Förnekas. Rätt till ideellt skadestånd saknas. Överträdelsen har redan avhjälppts på två sätt. Dels genom beslutet om dispens, dels genom att det utvidgade strandskyddet har</p>

<p>grundar sig på den vanmakt och oro som Ola Hjelm utsattes för med anledning av dels den utdragna processen, dels att fastigheten förlorade större delen av sitt marknadsvärde.</p>	<p>upphävts. Om tingsrätten skulle anse att egendomsskyddet i Europakonventionen överträtts utgör avhjälpandet, eventuellt tillsammans med ett erkännande av överträdelsen, tillräcklig gottgörelse.</p> <p>Staten kan inte vitsorda att fastigheten har förlorat stora delar av sitt marknadsvärde genom beslutet att neka dispens.</p>
<p>I första hand gör Ola Hjelm gällande att skadestånd för ren förmögenhetsskada och ideell skada ska ges ut direkt med stöd av 2 kap. 15 § första stycket regeringsformen.</p>	<p>Förnekas. Det finns inte rätt till skadestånd enligt regeringsformen.</p>
<p>I andra hand gör Ola Hjelm gällande att skadestånd i samma omfattning ska ges ut direkt med stöd av Europakonventionen.</p>	<p>Förnekas. Staten instämmer i att det i vissa fall finns en rätt till skadestånd för överträdelser direkt med stöd av Europakonventionen men på grund av invändningarna ovan finns inte sådan rätt i det här fallet.</p>